

Kulturutskottets yttrande 2021/22:KrU5y

Riksdagens skrivelser till regeringen – åtgärder under 2021

Till konstitutionsutskottet

Konstitutionsutskottet har anmodat övriga utskott att yttra sig över regeringens skrivelse 2021/22:75 Riksdagens skrivelser till regeringen – åtgärder under 2021 och eventuella följdmotioner i de delar som berör respektive utskotts beredningsområde. Ingen motion har väckts i ärendet.

I detta yttrande redovisar kulturutskottet sina överväganden i fråga om behandlingen av de riksdagsskrivelser som gäller utskottets ämnesområde.

I yttrandet finns två avvikande meningar (S, V).

Utskottets överväganden

Skrivelsen

I regeringens skrivelse 2021/22:75 Riksdagens skrivelser till regeringen – åtgärder under 2021 lämnar regeringen en redovisning av vilka åtgärder regeringen har vidtagit med anledning av de riksdagsskrivelser som har överlämnats till regeringen. Totalt redovisar regeringen 17 riksdagsskrivelser med beslut som riktats till regeringen med anledning av kulturutskottets betänkanden, varav åtta anges vara slutbehandlade.

Utskottets ställningstagande

Kulturutskottets genomgång av regeringens redogörelse för skrivelser inom utskottets ämnesområde ger anledning till följande kommentarer från utskottets sida.

Utskottet noterar att det finns flera tillkännagivanden inom utskottets ämnesområde som ännu inte är tillgodosedda. Av dessa vill utskottet särskilt lyfta fram tillkännagivandena inom filmområdet, tillkännagivandet om att vidareutveckla Skapande skola samt tillkännagivandet om museers donation av föremål.

Utskottet vill åter betona vikten av att regeringen behandlar riksdagsskrivelser med tillkännagivanden skyndsamt och att tillräckliga åtgärder vidtas för att följa riksdagens beslut (se bl.a. yttr. 2017/18:KrU2y, yttr. 2018/19:KrU2y och yttr. 2020/21:KrU5y). Ansträngningar bör göras för att undvika onödig tidsåtgång i behandlingen och det är viktigt att regeringen utförligt redogör för orsakerna i de fall det blir fördröjningar i ärendenas behandling.

För bl.a. tillkännagivanden inom filmpolitiken har den stora tidsåtgången inneburit att ämnet kommit upp på nytt i olika sammanhang. De tre tillkännagivandena i ämnet: utredning om filmpolitikens framtid, former för samverkan och inflytande samt finansiering av filmpolitiken – beslutades våren 2016 (bet. 2015/16:KrU11, rskr. 2015/16:289). Eftersom utskottet inte delade regeringens bedömning att tillkännagivandet om former för samverkan och inflytande var tillgodosett och därmed slutbehandlat, riktade riksdagen ett nytt tillkännagivande hösten 2017 (bet. 2017/18:KrU1, rskr. 2017/18:91) och hösten 2021 (bet. 2021/22:KrU1, rskr. 2021/22:85). Detta är frågor som på ett avgörande sätt kan påverka förutsättningarna för svensk film och utskottet har därför återkommande lyft fram tillkännagivandena och pekat på betydelsen av att regeringen vidtar tillräckliga åtgärder för att följa riksdagens beslut.

Det första tillkännagivandet om museers donation av föremål fattades våren 2017 och det andra samma höst (bet. 2016/17:KrU9, rskr. 2016/17:281). Utskottet noterar att regeringen först nu refererar till en utredning som Riksantikvarieämbetet fått i uppdrag att rapportera till regeringen i mars 2022

om behov och konsekvenser av utökade möjligheter för statliga museer att donera föremål till mottagare utanför det allmänna museiväsendet.

Tillkännagivandet till regeringen om att vidareutveckla Skapande skola gjordes våren 2018 med syftet att reformen på lång sikt ska kunna nå ännu fler barn och ungdomar (bet. 2017/18:KrU6, rskr. 2017/18:214). Här har regeringen ännu inte kommit till avslut med vilka insatser som behövs för att öka Skapande skolas genomslagskraft.

Utskottet konstaterar att ovan nämnda tillkännagivanden till regeringen väcktes under föregående mandatperiod. Utskottet förutsätter därför att regeringen nu skyndsamt vidtar åtgärder för att verkställa riksdagens beslut om samtliga de tillkännagivanden som enligt regeringens bedömning inte är slutbehandlade.

Stockholm den 28 april 2022

På kulturutskottets vägnar

Christer Nylander

Följande ledamöter har deltagit i beslutet: Christer Nylander (L), Vasiliki Tsouplaki (V), Kristina Axén Olin (M), Lawen Redar (S), Hans Hoff (S), Lars Mejern Larsson (S), Catarina Deremar (C), Ann-Britt Åsebol (M), Angelika Bengtsson (SD), Roland Utbult (KD), Åsa Karlsson (S), Jonas Andersson i Linghem (SD), Anna Sibinska (MP), John E Weinerhall (M), Anna-Belle Strömberg (S), Magnus Stuart (M) och Cassandra Sundin (SD).

Avvikande meningar

1. Riksdagens skrivelser till regeringen – åtgärder under 2021 (S)

Lawen Redar (S), Hans Hoff (S), Lars Mejern Larsson (S), Åsa Karlsson (S) och Anna-Belle Strömberg (S) anför:

Kulturutskottets genomgång av regeringens redogörelse för skrivelser inom utskottets ämnesområde ger anledning till att betona ämnesområden som majoriteten anser inte är tillgodosedda. Av dessa lyfter utskottets majoritet fram tillkännagivanden inom filmområdet, tillkännagivandet om att vidareutveckla Skapande skola samt tillkännagivandet om museers donation av föremål.

Filmbranschen utgör en central del av de kulturella och kreativa näringarna i Sverige och skapar positiva effekter för såväl regional utveckling som svensk konkurrenskraft. Regeringen har i budgetpropositionen 2022 infört filmproduktionsincitament om 100 miljoner kronor per år i syfte att stärka den svenska inhemska produktionen av film samt skapa bättre förutsättningar för svensk konkurrenskraft på filmens område. I de nya regleringsbrevet finns därtill ändrade skrivningar till Svenska Filminstitutet i syfte att förstärka principen om armlängds avstånd och öka förutsättningarna för konstnärligt kvalitetsarbete.

Pandemin har försvårat möjligheterna att uppfylla målet om barns och ungas tillgång till kultur och deltagande i kulturaktiviteter. Barns och ungas tillgång till scenkonst har kraftigt minskat under pandemin. Utvecklingsarbetet inom ramen för Skapande skola har dock gett goda förutsättningar att nå fler barn och unga över hela landet. Anslagsförstärkningar gör att fler barn och unga nås samt att det regionala engagemanget för kultur i skolan har förstärkts. Därtill bedrev Statens kulturråd, som fördelar bidraget till Skapande skola, under 2020 ett förändringsarbete i enlighet med rekommendationerna i den översyn som myndigheten hade gjort på uppdrag av regeringen 2019 (Ku2019/01974). Detta innefattade förenkling av ansökningsprocessen och informationsinsatser riktade till skolhuvudmän. Insatserna har resulterat i fler ansökningar som tydligt riktat in sig på bidragets ändamål.

Inom filmområdet (bet. 2015/16:KrU11, rskr. 2015/16:289, bet. 2017/18:KrU1, rskr. 2017/18:91 samt bet. 2021/22:KrU1, rskr. 2021/22:85) och Skapande skola (bet. 2017/18:KrU6, rskr. 2017/18:214) menar vi att det finns goda skäl för tidsåtgången i regeringens behandling av de tillkännagivanden som riksdagen här har riktat till regeringen.

2. Riksdagens skrivelser till regeringen – åtgärder under 2021 (V)

Vasiliki Tsouplaki (V) anför:

Jag delar bedömningen att det är angeläget att riksdagens skrivelser respekteras och behandlas med skyndsamhet samt att ansträngningar görs för att undvika onödig tidsåtgång för att hörsamma tillkännagivanden.

När det gäller tillkännagivandet om samverkan och inflytande inom filmområdet (bet. 2017/18:KrU1, rskr. 2017/18:91 samt bet. 2021/22:KrU1, rskr. 2021/22:85) finner jag dock inte skäl att rikta kritik mot regeringens sätt att handlägga formerna för detta. Samma bedömning gör jag när det gäller tillkännagivandet om donation av föremål (bet. 2016/17:KrU9, rskr. 2016/17:281).